

TISKOVÁ ZPRÁVA

V Praze a Bratislavě 13. května 2020

Česko-slovenské debaty o vzdělávání: Pryč s balastem v učivu, podpora pomáhá víc než direktivy

Tam, kde distanční výuka fungovala, si učitelé dovedou představit, že online nástroje budou využívat i v budoucnu. Nouzový stav posílil přesvědčení, že učiva v kurikulu je příliš, to se musí změnit. Bude třeba hledat souvislosti mezi obory, aby byla výuka efektivnější. A je potřeba najít rovnováhu mezi direktivami a autonomií škol. To jsou hlavní ozvěny druhé z česko-slovenských debat. Ředitelé a zřizovatelé škol v ní mluvili i o dosažitelnosti žáků v době uzavření škol a o komunikaci „v rámci sborovny“ a s rodiči.

Následující debata se posouvá na úroveň středních a vysokých škol. Na virtuálním stole leží aktuální témata jako přijímací řízení na VŠ anebo pojetí letošní maturity. Debaty se zúčastní na obou stranách prorektorky největších univerzit v ČR a na Slovensku a představitelé středoškolských unií. Za ČR prof. Radka Wildová a Viktor Schilke. Připojit se můžete v tradičním čase: ve čtvrtek 14. 5. ve 13:00 hodin [zde](#).

Centralizovat nebo decentralizovat?

I tato otázka vyvstala v průběhu 2. česko-slovenské debaty. Na jedné straně zaznívá volání po větší subsidiaritě – co lze udělat na nejnižší úrovni, udělejme na nejnižší úrovni. Budeme pružnější, žáci samostatnější, motivovanější. Na druhé straně dochází k přetěžování ředitelů a pedagogů, kteří jsou zavaleni administrativou. Odborná podpora je roztříštěná a nedostatečně efektivní. Zvyšují se regionální rozdíly mezi školami.

„Některé školy si poradí i v nouzi, jsou aktivní, jiné vyčkávají na nařízení shora. Potřebují ukázat směr, podpořit. Krizová situace ještě zvýraznila jakési vakuum mezi státem a školami a absenci podpůrného systému. Je dobře, že na tento problém reaguje jedna z priorit Strategie 2030+, podle níž se má zavést střední článek ve vzdělávání. Ten by mohl poskytnout školám odbornou podporu a odlehčení od byrokracie.“ říká Silvie Pýchová, výkonná ředitelka SKAV.

Co řekli účastníci debaty

- Zásadní moment bylo uvědomění si naprosté nezbytnosti redukce učiva. Je to jako když doma shromažďujete krámy, manželka vám říká, abyste je vyhodili, ale vy je máte rádi a nechcete se jich zbavit, i když jich máte plný byt a všude to překáží. Jenže pak se stěhujete a přijede jen malý nákladník. A vy se musíte okamžitě rozhodnout, co je to důležité. Přesně v téhle situaci jsme se v distančním vzdělávání ocitli a zjistili jsme, že bez spousty zbytečností v učivu se obejdeme velmi snadno. (Michal Černý)
- I na Slovensku je nutná redukce učiva a navázání mezipředmětových vztahů, i my máme v osnovách spoustu balastu. Potřebujeme více času na sdílení a debatu a hodilo by se, aby byla k dispozici výuková videa, která by se dala využít v takovém modelu vyučování. Kromě jiného se ukázalo, že máme špatné učebnice, které látku vysvětlit neumí a nehodí se k samostatné práci. (Alena Petáková)

- Na Slovensku unie místních samospráv vytvořila portál pro výměnu zkušeností mezi zřizovateli. Osvědčily se terénní služby, které zprostředkovávaly komunikaci s dětmi ze skupin obyvatel, které nejsou on-line dostupné. (Zuzana Koreňová)
- Pokud jde o subsidiaritu, reakce jsou rozporné. Část škol a ředitelů po nařízeních shora volala. Cestu mezi direktivami a svobodou škol ještě budeme hledat. (Milan Vácha)

Druhá ze série česko-slovenských debat proběhla opět virtuálně ve čtvrtek 7. 5. 2020. Diskutovali při ní:

- Michal Černý / Asociace ředitelů ZŠ (ČR)
- Milan Vácha / starosta, Psáry (ČR)
- Alena Petáková / Združenie základných škôl Slovenska (SR)
- Zuzana Almáši Koreňová / vedúca odboru školstva, Zvolen (SR)

Shrnutí 2. česko-slovenské debaty o současné situaci ve vzdělávání od Tomáše Feřteka, který diskuzi ředitelů a zřizovatelů 7. 5. moderoval, najdete na [facebooku](#). K dispozici jsou i [nahrávky](#) obou předchozích debat. Pokračujeme ve čtvrtek 14. 5.2020 ve 13:00 hodin.

Kontakt pro další informace:

SKAV ČR: Mgr. Silvie Pýchová, +420 607 123 568, silvie.pychova@skav.cz

SKAV SR: JUDr. Daniela Čorbová, +421 904 336 079, daniela.corbova@corba.sk

Sledovat aktuální informace o aktivitách SKAV můžete i na [Facebooku](#).

[O Stálé konferenci asociací ve vzdělávání - Česká republika \(SKAV ČR\):](#) SKAV ČR je zastřešující platforma organizací, které usilují o progresivní změny ve vzdělávání. Je moderátorem smysluplné diskuze a advokátem klíčových témat. Centrem zájmu členů jsou co nejlepší podmínky pro učení žáků a co nejlepší vztahy mezi žáky a učiteli. Věříme, že smyslem vzdělávání je, aby každý mohl rozvíjet svůj potenciál, najít své místo ve společnosti a prožít spokojený život.

[O Stálej konferencii aktérov vo vzdelávaní - Slovensko \(SKAV SR\):](#) SKAV SR vzniká v rámci projektu *Deti nepočkajú!* a je inšpirovaný partnermi z ČR, z Fínska a z Islandu. Podobne ako v ČR patrí k jeho úlohám monitorovanie tvorby legislatívy a politických rozhodnutí v oblasti vzdelávania, vedenie partnerského dialógu verejnosti so zvolenými zástupcami verejnosti, ako aj s orgánmi verejnej správy a s médiami na základe dát a príkladov dobrej praxe zo SR i zahraničia. V neposlednej rade je cieľom SKAV predkladať proaktívne návrhy riešení, chrániace verejný záujem.

Příloha

Termíny a účastníci debat:

1. debata: 30. 4. – PROBĚHLA
 - Petra Mazancová / Učitelská platforma (ČR)
 - Lenka Hečková / zástupce rodičů, ČOSIV (ČR)
 - Katarína Makara / fcb skupina Zavretá škola (SR)
 - Viktor Križo / Slovenská komora učiteľov(SR)

2. debata: 7. 5. - PROBĚHLA
 - Michal Černý / Asociace ředitelů ZŠ (ČR)
 - Milan Vácha / starosta, Psáry (ČR)
 - Alena Petáková / Združenie základných škôl Slovenska (SR)
 - Zuzana Almáši Koreňová / vedúca odboru školstva, Zvolen (SR)

3. debata: 14. 5.
 - **Viktor Schilke / Česká středoškolská unie (ČR)**
 - **Radka Wildová / Univerzita Karlova, Praha (ČR)**
 - **Richard Šafárik / Stredoškolská študentská únia Slovenska, o. z. (SR)**
 - **Zuzana Kovačičová / Univerzita Komenského v Bratislave (SR)**

4. debata: 21. 5.
 - Eva Pavlíková / Česko.Digital (ČR)
 - Markéta Popelářová / studentka PedF UK, Otevřeno (ČR)
 - Andrej Bederka / Digitálna koalícia (SR)
 - Matej Gajdoš / Študentská rada vysokých škôl (SR)

5. debata: 28. 5.
 - Klára Laurenčíková / SKAV (ČR)
 - MŠMT (ČR)
 - Viera Grohová / SKAV (SR)
 - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (SR)